

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องตัวชี้วัดแนวทางการบริหารโรงเรียนกวดวิชาในจังหวัดปัตตานีที่สอดคล้องกับวิถีอิสลาม มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาตัวชี้วัดแนวทางการบริหารโรงเรียนกวดวิชาที่สอดคล้องกับวิถีอิสลามในจังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้ปกครอง รวมทั้งหมด 6 คน ซึ่งเลือกโดยวิธีการเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ เป็นผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชาที่มีประสบการณ์บริหารโรงเรียนไม่ต่ำกว่า 5 ปี นักวิชาการที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทและมีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนกวดวิชา และผู้ปกครองที่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนกวดวิชาในจังหวัดปัตตานีเป็นระยะเวลามากกว่า 2 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured) โดยดำเนินการสร้างตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบ พ.ศ. 2562 ซึ่งประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่ 1 คุณภาพผู้เรียน 2 คุณภาพการบริหารจัดการ และ 3 คุณภาพการจัดการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2565) ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงผิว (Face Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 1 คน และการทดลองใช้กับผู้ปกครองจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อประเด็นข้อคำถามรวมถึงความชัดเจนของภาษาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ และได้นำผลมาปรับแก้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่เตรียมไว้ตามกรอบแนวคิดที่กำหนด โดยดำเนินการสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์ โปรแกรม Zoom และการนัดหมายเพื่อสัมภาษณ์ตามความสะดวกของผู้ให้ข้อมูล โดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 45-90 นาที พร้อมกับขอความยินยอมในการบันทึกการให้คำสัมภาษณ์ โดยไม่เปิดเผยชื่อจริง และให้ความสำคัญต่อการเก็บรักษาความลับของข้อมูลและจะทำลายเมื่อเสร็จสิ้นการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสร้างตัวชี้วัดและแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนกวดวิชาที่สอดคล้องกับวิถีอิสลามในจังหวัดปัตตานี และให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องของแนวทางกับตัวชี้วัด และนำผลที่ได้มาสังเคราะห์ ประเด็นแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนกวดวิชาที่สอดคล้องกับวิถีอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยการจัดกลุ่มตัวชี้วัดแนวทางการบริหารโรงเรียนกวดวิชาที่สอดคล้องกับวิถีอิสลาม

ในจังหวัดปัตตานีที่มีความสัมพันธ์กันจากนั้นนำเสนอผลข้อมูลเป็นตัวชี้วัดประกอบกับแนวทางโดยมีการสนับสนุนด้วยคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องตัวชี้วัดแนวทางการบริหารโรงเรียนกวดวิชาที่สอดคล้องกับวิถีอิสลาม ในจังหวัดปัตตานีตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบ พ.ศ. 2562 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 ตัวชี้วัดและแนวทางการดำเนินงาน

5.1.1.1 มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน 9 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด ได้แก่ 1. ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎีและการปฏิบัติ เป็นไปตามหลักสูตรของโรงเรียนกวดวิชา 2. ผู้เรียนได้รับเทคนิคเฉพาะในการเรียนรู้หรือจดจำเนื้อหา 3. ผู้เรียนมีทักษะอาชีพ หรือ ทักษะชีวิตที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาตนเอง 4. ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่ดีสอดคล้องกับวิถีอิสลาม 5. ผู้เรียนได้รับบรรยากาศที่ดีตามแบบฉบับอิสลาม 6. ผู้เรียนสามารถเลือกห้องเรียนที่ตอบโจทย์ความต้องการตามบริบทในพื้นที่ 7. ผู้เรียนได้รับการอำนวยความสะดวกในการละหมาด 8. ผู้เรียนได้รับการวัดและประเมินผลและการทดสอบพัฒนาการเรียนด้วยเครื่องมือที่เหมาะสมและทันสมัย 9. ผู้เรียนมีความตระหนักและเห็นคุณค่าในอัตลักษณ์ของตนเอง

แนวทางการดำเนินงานตามตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน คือ โรงเรียนควรให้ความรู้แก่ผู้เรียนเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี และการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานหลักสูตรขั้นพื้นฐาน และควรจัดให้มีหลักสูตรเฉพาะตามความต้องการของผู้เรียน เช่น หลักสูตรปูพื้นฐานภาษาอังกฤษ หลักสูตรแก๊งข้อสอบย้อนหลัง 10 ปี เป็นต้น ควรสอนหรือชี้แนะเทคนิคเฉพาะเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นและช่วยให้จดจำเนื้อหายาก ๆ ให้กลายเป็นเรื่องง่ายสามารถนำความรู้ไปต่อยอดในชั้นเรียนและนอกห้องเรียนได้ ซึ่งจะแตกต่างจากการเรียนในห้องเรียนปกติ เป็นการดึงดูดกลุ่มผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เสริมความรู้และให้คำแนะนำเกี่ยวกับทักษะอาชีพ หรือ ทักษะชีวิตแก่ผู้เรียน ผ่านการลงมือปฏิบัติ จัดกิจกรรมค่ายต่าง ๆ เรียนรู้การอยู่ในสังคมร่วมกัน ส่งเสริมคุณลักษณะที่ดีและนำหลักการอิสลามมาช่วยปลูกฝังค่านิยมและแนวปฏิบัติแก่ผู้เรียนผ่านกิจกรรมและค่ายเชิงบูรณาการอย่างสม่ำเสมอ ให้ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นสุขอนามัย ความสะอาด ความปลอดภัย และควรต้องสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในการอยู่ร่วมกันได้ท่ามกลางความหลากหลายอย่างมีความสุข เสนอทางเลือกให้ผู้เรียนสามารถเลือกรูปแบบห้องเรียน

ตามความต้องการ เช่น ห้องเรียนรวมหรือห้องแยกหญิงชาย ห้องเรียนแบบ Hybrid เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา จัดให้มีห้องละหมาด และกำหนดตารางเรียนไม่ให้ทับซ้อนเวลาละหมาด มีเครื่องมือที่เหมาะสมในการวัดและประเมินผล หรือทดสอบพัฒนาการเรียนของผู้เรียนที่ผ่านมา ไม่ใช่เพียงการทำข้อสอบเสมือนจริงอย่างเดียว ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักรู้และภูมิใจในอัตลักษณ์ของตนเอง

5.1.1.2. มาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการ 11 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด ได้แก่ 1. ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้รับใบอนุญาต และบุคลากรเข้าใจปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของโรงเรียนตรงกัน 2. ผู้บริหารมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีสอดคล้องตามวิถีอิสลาม 3. โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการที่เหมาะสม 4. โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโดยบูรณาการกับวิถีอิสลาม 5. โรงเรียนมีการประกันคุณภาพภายในอย่างเหมาะสม 6. โรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสารสนเทศเพื่อการบริการที่ดี 7. โรงเรียนมอบประสบการณ์ที่ดีต่อผู้เรียน ผู้ปกครองและบริการอื่น ๆ 8. โรงเรียนสร้างความเชื่อมั่นด้วยผลลัพธ์ความสำเร็จของผู้เรียนเป็นจำนวนมาก 9. โรงเรียนกำหนดค่าเรียนที่เป็นธรรมและมีโปรแกรมต่าง ๆ 10. โรงเรียนจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรมต่อผู้สอนตามหลักอิสลาม 11. โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์ เครือข่ายและความร่วมมือกับชุมชน หรือ องค์กรภายนอกในด้านต่าง ๆ

แนวทางการดำเนินงานตามตัวชี้วัดมาตรฐานด้านคุณภาพ คือ ผู้บริหารโรงเรียนกวดวิชา ควรสร้างความเข้าใจเรื่องปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ ให้แก่ บุคลากรในโรงเรียน และมีแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนที่สามารถปฏิบัติได้จริง ปฏิบัติตนอยู่ในครรลองของอิสลาม และควรเป็นแบบอย่างที่ดี โครงสร้างการบริหารของโรงเรียนควรมีความยืดหยุ่นสามารถปรับตามบริบทและสถานการณ์ ทั้งนี้ต้องวางอยู่บนหลักการที่ไม่ขัดแย้งกับคำสอนอิสลาม นำหลักการบริหารทั่วไปมาปรับใช้หรือบูรณาการกับหลักอิสลาม เพื่อให้โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวิถีอิสลาม ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายในและเพิ่มการควบคุมคุณภาพตรวจสอบคุณภาพ และประเมินคุณภาพอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสารสนเทศให้แก่ผู้ปกครองและผู้เรียน ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้ปกครอง และให้ประสบการณ์ที่ดีกลับไปเสมอ นำเสนอข้อมูลสถิติความสำเร็จของผู้เรียนที่ผ่านมา เพื่อสร้างความมั่นใจผ่านการประชาสัมพันธ์และแนะนำ พิจารณาเรื่องค่าเรียนที่เป็นธรรม และสอดคล้องกับค่าครองชีพ และตามกลไกตลาด และควรมีโปรแกรมต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนและผู้ปกครอง พิจารณาเรื่องค่าตอบแทนของผู้สอนให้มีความเป็นธรรมและเป็นไปตามหลักการอิสลาม ร่วมมือกับโรงเรียนในระบบของรัฐ และหน่วยงานอื่น ๆ ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

5.1.1.3. ด้านการจัดการเรียนการสอน 8 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด ได้แก่ 1. ผู้สอนมีคุณลักษณะที่ดีตามวิถีอิสลามและสามารถเป็นแบบอย่างให้นักเรียน 2. ผู้สอนมีทักษะ วิธีการสอนที่หลากหลาย สามารถบูรณาการวิชาการและวิถีอิสลามได้ 3. ผู้สอนพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ อยู่เสมอ 4. ผู้สอนใช้สื่อ แหล่งการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมหลากหลายสอดคล้องกับความแตกต่างผู้เรียน 5. ผู้สอนจัดการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม หรือสถานประกอบการ 6. ผู้สอนได้รับการประเมินการสอนอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ 7. ผู้สอนผ่านการคัดเลือกด้วยเกณฑ์ที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน 8. ผู้สอนสามารถตักเตือน แนะนำผู้เรียน สอดแทรกมารยาทตามแนวทางของวิถีอิสลาม

แนวทางการดำเนินงานตามตัวชี้วัดมาตรฐานด้านคุณภาพ คือ ผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ทักษะ วิธีการสอนที่หลากหลาย สามารถบูรณาการได้ดี พัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะต่าง ๆ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ ใช้ประโยชน์จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ และควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบท ใช้โอกาสในการจัดการเรียนรู้ให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม ที่เปลี่ยนแปลงไป และออกแบบวิชาที่น่าสนใจเพิ่มเติม เช่น วิชามารยาท วิชาการเงินฮาลาล ได้รับการประเมินผ่านผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ และเลือกใช้เครื่องมือหรือวิธีการที่เหมาะสม ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์มาตรฐานที่ชัดเจน ให้ความสนใจแก่ผู้เรียน ให้การตักเตือน แนะนำ และสอดแทรกมารยาทตามแนวทางอิสลาม

5.1.2 ประเด็นแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนกวดวิชาที่สอดคล้องกับวิถีอิสลามในจังหวัดปัตตานี

ประกอบไปด้วย 7 ประเด็น ได้แก่ 1. มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถควบคู่กับคุณธรรมมารยาทตามวิถีอิสลามให้ผู้เรียน 2. อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติศาสนกิจแก่นักเรียนและครูผู้สอน 3. จัดการประเมินครอบคลุมทุกด้านอย่างต่อเนื่องในแนวทางอิสลาม 4. ใช้รูปแบบการเรียนการสอนบูรณาการกับวิถีอิสลามแบบสากล 5. นำเสนอหลักสูตรบูรณาการอิสลามที่ทันสมัยและหลากหลาย 6. ออกแบบสถานที่ห้องเรียนแห่งความสุข เคารพความหลากหลาย และสร้างแรงบันดาลใจในบรรยากาศแห่งอิสลาม 7. บริหารโรงเรียนอย่างมีอาชีพภายใต้แนวคิดวิถีอิสลาม

5.2 อภิปรายผล

1.มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน

ตัวชี้วัดแนวทางการบริหารโรงเรียนกวดวิชาที่สอดคล้องกับวิถีอิสลามในด้านคุณภาพผู้เรียน พบว่า ควรพิจารณาคุณภาพของผู้เรียนให้มีความรู้ ได้รับเทคนิค และทักษะชีวิต ส่งเสริมคุณลักษณะที่ดี บรรยากาศสิ่งแวดล้อม การเลือกห้องเรียนได้ตามความต้องการ การอำนวยความสะดวกในการละหมาด การวัดและประเมินผลด้วยเครื่องมือที่เหมาะสม และการส่งเสริมความภูมิใจในอัตลักษณ์ เป็นไปตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบ พ.ศ. 2562 มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน ซึ่งพบว่า เน้นการพัฒนาผู้เรียน 3 ด้าน คือ ความรู้ความสามารถ ทักษะและการประยุกต์ใช้ และคุณลักษณะที่ดีสอดคล้องตามหลักสุต ซึ่งเป็นไปตามหลักคำสอนของอิสลามที่ได้เน้นย้ำเรื่องของการละหมาด การทำความดี และห้ามปรามกันให้ละเว้นการทำความไม่ดี (ลูกมาน : 17) ยิ่งไปกว่านั้น การสร้างผู้เรียนให้เป็นบ่าวที่ดีของอัลลอฮ์ผ่านการปลูกฝังและขัดเกลาผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ครอบคลุมทุกมิติของการดำเนินชีวิตเป็นสิ่งจำเป็นในอิสลาม (ยูทธนา, 2566) สอดคล้องกับผลวิจัยของ วีรพล (2554) ได้ศึกษาสภาพแนวคิดและหลักการของการจัดการศึกษา กระบวนทัศน์ใหม่ของสถาบันกวดวิชาในประเทศไทย ซึ่งพบว่า เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม และจริยธรรม มีความรู้ ความสามารถ และทักษะทางวิชาการ ควบคู่กับการมีพฤติกรรมที่สังคมพึงประสงค์ และสอดคล้องกับศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2563) ได้แนะนำเทคนิคพลิกสถานการณัฐกิจ การศึกษา ปรับตัวหลังวิกฤตโควิด-19 ซึ่งพบว่า เน้นเปิดคอร์สเรียนตามความต้องการของกลุ่มลูกค้า ได้รับเทคนิคในการทำความเข้าใจเนื้อหาและจดจำคำศัพท์ นำเสนอหลักสูตรที่ก้าวทันความต้องการของผู้เรียนให้มีทักษะ กระบวนการคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ อย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นพื้นฐานรองรับการประกอบอาชีพในอนาคต นอกจากนี้ เมธีรินทรา และ นันทรัตน์ (2560) ศึกษาแนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพโรงเรียนเอกชนนอกระบบของโรงเรียนกวดวิชา พบว่า ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่นเดียวกับผลวิจัยของ กรกฤษ และคณะ (2566) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และสภาพที่เป็นไปได้ของการบริหารโรงเรียนกวดวิชาเพื่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียนกวดวิชาพัฒนาวิชาการ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพบว่า พบว่า ควรพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านบัญชี ด้านการคัดเลือกและสรรหาครู ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ ด้านความสะอาดและความปลอดภัย และด้านการประชาสัมพันธ์ และสอดคล้องกับผลวิจัยของ ยูทธนา และคณะ (2564) ได้เสนอแนวทางการจัดการศึกษาอิสลามในโรงเรียนของรัฐ ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งพบว่า ภาคใต้ ผู้เรียนชาวมุสลิมได้เรียนรู้วิชาทางศาสนาอิสลามไป

พร้อม ๆ กับวิชาสามัญควบคู่กัน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของอิสลาม และสอดคล้องกับผลวิจัยของ อัญชลี และคณะ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารและการจัดการโรงเรียนกวดวิชาที่สอดคล้องกับการศึกษายุคดิจิทัล ซึ่งพบว่า ประเมินผลและทดสอบผลการเรียนของผู้เรียนอยู่เสมอ และดำเนินการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอยู่เสมอ จัดกิจกรรมให้มีส่วนร่วมร่วมกับเพื่อน ๆ อย่างไรก็ตามในตัวชี้วัดด้านผู้เรียน ตัวชี้วัดที่ 6 ผู้เรียนสามารถเลือกห้องเรียนที่ตอบโจทย์ความต้องการตามบริบทในพื้นที่ พบว่าผู้ปกครองและนักวิชาการตั้งข้อสังเกตถึงความจำเป็นในรูปแบบห้องเรียนแบบแยกเพศในโรงเรียนกวดวิชา โดยมีความกังวลเรื่องทักษะการใช้ชีวิตในสังคมและทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง อีกทั้งยังให้ข้อเสนอแนะถึงความสำคัญของความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครองท่ามกลางความหลากหลายของกลุ่มลูกค้า สอดคล้องกับ ทิฆัมพร สมพงษ์ และคณะ (2559) พบว่าจำเป็นต้องคำนึงถึงบริบทความหลากหลาย ความแตกต่างในสังคม ซึ่งผู้บริหารต้องมีความเข้าใจ และจัดการศึกษาในเชิงบูรณาการกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการยอมรับในความหลากหลายของอัตลักษณ์ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นหัวใจหลักเป็นผลลัพธ์หลักของการบริหารโรงเรียนกวดวิชา อันเนื่องมาจากเป้าหมายที่ต้องการพัฒนานักเรียนชาวมุสลิมในพื้นที่จังหวัดปัตตานีให้มีคุณภาพทางการศึกษาที่ดีขึ้น หากโรงเรียนกวดวิชาสามารถจัดการให้จัดการเรียนสอนอยู่ภายใต้หลักการศาสนาหรือสอดคล้องกับวิถีอิสลามถือว่าเป็นความจำเป็นและนับเป็นทางเลือกที่เป็นสิทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนที่ควรจะได้รับ และเป็นการสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีอำนาจควรให้ความสำคัญ สนับสนุน และช่วยเหลือผู้เรียนที่เข้ามาใช้บริการต้องได้ทั้งวิชาการและคุณธรรม กล่าวคือบรรลุผลลัพธ์ทางการศึกษาตามวัตถุประสงค์และได้รับการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามหลักศาสนาหรือตามวิถีอิสลาม แต่ยังคงอยู่ร่วมกับผู้เรียนต่างศาสนิกได้อย่างเข้าใจซึ่งกันและกัน ผ่านการซึมซับและเรียนรู้วัฒนธรรมและ วิถีชีวิตอันน่าประทับใจ เปรียบเสมือน Soft Power ซึ่งในประเด็นการแต่งกายให้ปล่อยตามอิสระ และเคารพสิทธิ แต่อยู่ในขอบเขตของหลักการ เช่น ไม่แต่งกายรัดรูป หรือนุ่งสั้นจนเกินไป นอกจากนี้การออกแบบห้องเรียนอาคารให้มีสถานที่ห่างจากร้านค้าอบายมุขหรือสิ่งที่ยารวมผิดหลักการเช่น สถานบันเทิง หรือ ร้านขายแอลกอฮอล์ สถานที่เรียนควรมีห้องละหมาดและที่อาบน้ำละหมาดที่เป็นสัดส่วน ห้องเรียนมีความสะอาด บรรยากาศมีกลิ่นอายของวิถีอิสลาม ตกแต่งห้องให้น่าเรียน ห้องเรียนไม่จำเป็นต้องถึงขั้นแยกหญิงชาย หรือ แยกโต๊ะอย่างชัดเจน สามารถทำให้เป็นสากลได้เพราะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การวางตัวและการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศอย่างเหมาะสมด้วยตนเอง แต่ให้มีระยะของการนั่งที่ไม่ใกล้ชิดกันจนเกินไป และอยู่ภายใต้การดูแลของครูผู้สอนเพื่อป้องกันการฟิตนะฮฺระหว่างนักเรียนหญิงชาย โดยเฉพาะเรื่องชู้สาวสำหรับนักเรียน

มัธยม อย่างไรก็ตามนักวิชาการบางท่านให้ความเห็นว่าหากเราสามารถจัดที่นั่งหรือห้องเรียนให้แยกกันเพื่อให้ถูกตามหลักการอิสลาม ก็ควรจะให้ความสำคัญ แต่สิ่งสำคัญคือนักเรียนออกไปแล้วเข้าได้ทั้งความรู้ทางสามัญและทางศาสนา เรื่องคุณธรรมจริยธรรมที่ดี และส่งเสริมให้นักศึกษามีความเป็นสากลตามแบบอิสลาม มีความกล้า มีความเชื่อมั่น เข้าหากับกลุ่มคนได้ทุกศาสนา

2. มาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการ

ตัวชี้วัดแนวทางการบริหารโรงเรียนกวดวิชาที่สอดคล้องกับวิถีอิสลามในด้านคุณภาพการบริหารจัดการ พบว่า ควรพิจารณาเรื่องการสร้างความเข้าใจระหว่างบุคลากรให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกัน การมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีของผู้บริหาร โครงสร้างการบริหารจัดการที่เหมาะสม และมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การประกันคุณภาพภายใน สิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสารสนเทศเพื่อการบริการที่ดี ประสบการณ์ที่ดีของผู้เรียนและผู้ปกครอง และการสร้างความเชื่อมั่น การกำหนดค่าเรียนและค่าตอบแทน และการสร้างเครือข่าย เป็นไปตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบ พ.ศ. 2562 มาตรฐานที่ 2 คุณภาพการบริหารจัดการ ซึ่งพบว่า เน้นระบบบริหารจัดการ และการบริหารงานของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นไปตามหลักคำสอนของอิสลามที่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการบริหารอย่างเชี่ยวชาญและทักษะ และการทุ่มเททำงานอย่างเต็มความสามารถรวมถึงความยุติธรรม (อัซซุครุฟ 43 : 32 ; หะดีด : 22; นิสาฮฺ :135) สอดคล้องกับ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2563) ได้แนะนำเทคนิคพลิกสถานการณ์ธุรกิจการศึกษา ปรับตัวหลังวิกฤตโควิด 19 ซึ่งพบว่า สร้างประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้เรียน พร้อมทั้งเพิ่มความสะอาดแก่ผู้เรียน พัฒนาบุคลากรครูผู้สอนอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านเทคโนโลยี ควบคู่กับการรักษาคุณภาพมาตรฐานการสอนของครูผู้สอน และการบริหารจัดการของโรงเรียน บริหารจัดการต้นทุนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สร้างความมั่นใจให้ลูกค้า และสอดคล้องกับ ศุภเชษฐ์ และคณะ (2565) เสนอการปรับตัวของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) คือผู้บริหารจะต้องมีการปรับตัวและรู้เท่าทันควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรม และยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร นอกจากนี้ อับบาส และคณะ (2560) อธิบายว่าการพัฒนาทุนมนุษย์ในองค์กรต้องมีการพัฒนาทุนมนุษย์ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์เป้าหมาย วิสัยทัศน์ หรือสอดคล้องกับการสร้างสมรรถนะความสามารถ (Competency) ของคนในองค์กร ส่วนการพัฒนาทุนมนุษย์ตามวิถีอิสลาม ต้องครอบคลุมในด้านการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ ด้านกายภาพและร่างกาย ด้านความรู้และสติปัญญา และด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยส่วนหนึ่งของรูปแบบและแนวทางการปฏิบัติในการพัฒนาทุนมนุษย์ตามวิถีอิสลาม ได้แก่ สร้างความเป็นหนึ่งเดียว (ญามาอะฮฺ) ปรีกษาหารือ สอดคล้องกับ เมธิรินทรา และนันทรัตน์ (2560) พบว่า โรงเรียน กวดวิชาควรมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีอาคาร ห้องเรียน สถานที่

สำหรับการฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อม เหมาะสมกับหลักสูตรและเพียงพอต่อการใช้ เช่นเดียวกันกับ มูนีเราะห์ และ นิเลาะ (2560) พบว่า องค์ประกอบหลักการบริหารจัดการที่ดีในอิสลามของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งพบว่า ประกอบด้วย หลักอัคราก (หลักคุณธรรม) หลักอิบาดะฮฺ(หลักการจงรักภักดีต่ออัลลอฮฺ) และ หลักซุรอ (หลักการมีส่วนร่วม) และสอดคล้องกับผลวิจัยของ กมลวรรณ และคณะ (2564) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเอกชนนอกระบบประเภททวิชาสู่มาตรฐานการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ ซึ่งพบว่า กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียน กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีมาตรฐาน โดยการสร้างความเข้มแข็งของระบบภายในโรงเรียนเอกชนนอกระบบด้วยการพัฒนาระบบเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน การปรับปรุงค่าธรรมเนียมการเรียนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและการยกระดับความร่วมมือของระบบเครือข่ายโรงเรียนเอกชนนอกระบบ และสอดคล้องกับผลวิจัยของ อัญชลี และคณะ (2563) ซึ่งพบว่า การกำหนดด้านราคา ค่าเล่าเรียนแต่ละหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ ค่าหนังสือและอุปกรณ์การเรียนมีความเหมาะสม และราคาเหมาะสมกับจำนวนชั่วโมงเรียน มีการจัดโปรโมชั่นแบบเหมาจ่าย หรือลดราคาเป็นช่วง ๆ และสามารถผ่อนชำระค่าเล่าเรียนได้ นอกจากนี้ เอกอมร และคณะ (2556) พบว่า กลยุทธ์ คือ ส่งเสริมภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นของโรงเรียนทวิชา สนับสนุนกิจกรรมวิชาการและส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม และสร้างเครือข่ายความร่วมมือแบบรอบด้าน ในขณะที่ยุทธนา และคณะ (2564) เสนอแนวทางคือ ส่งเสริมให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทำหน้าที่รับรองวุฒิทางการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาอิสลามจากโรงเรียนรัฐ เพื่อนำไปใช้เป็นหลักฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นทั้งในและต่างประเทศต่อไป

จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนทวิชาจะเป็นผู้นำและกำหนดทิศทางขององค์กรจากส่วนบน ดูแลควบคุมทุกส่วนของโรงเรียนให้เป็นไปตามแนวทางและเป้าหมายที่วางไว้ การบริหารโรงเรียนทวิชาที่มุ่งมั่นให้ผู้เรียนและบุคลากรมีคุณธรรมตามหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม ผู้บริหารจะต้องนำหลักบริหารหรือกลยุทธ์การบริหารต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ภายใต้หลักการที่ถูกต้องตามหลักการอิสลามเช่นกัน การสร้างโรงเรียนให้มีชื่อเสียงและยกระดับโรงเรียนทวิชาให้ตอบสนองกับความต้องการของตลาดและรองรับครูผู้สอนในตลาดแรงงาน ที่ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มลูกค้ามุสลิม จะต้องยึดหลักการบริหารสากลที่ไม่ขัดกับหลักอิสลาม ผู้บริหารสามารถศึกษาตัวอย่างการเป็นผู้นำของผู้บริหารแบบอิสลามในยุคต่าง ๆ มาปรับใช้ให้เข้ากับยุคสมัย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการใช้การพูดคุยติดตามการสอนของครูผู้สอนด้วยวิธีซุรอ การประนีประนอมในเรื่องต่าง ๆ การลงทุนหรือการทำธุรกิจที่ปราศจากดอกเบี้ย การคิดกำไรที่ไม่มากกว่า 40 % เมื่อหักค่าใช้จ่ายอื่น ๆ แล้ว การมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล และมีเนียดหรือเจตนาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มิใช่เพื่อหวังผลประโยชน์ทางการศึกษาหรือเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากนักเรียน การคัดเลือกติวเตอร์หรือ

ครูผู้สอน การดูแลลูกค้าให้ความสนใจกับหลักสูตรที่เปิดสอน ควรปรับปรุงหลักสูตร การศึกษาในแต่ละวิชาให้ทันสมัยอยู่เสมอและเพิ่มหลักสูตรที่เป็นความต้องการของสังคมและสร้างสรรค์หลักสูตรรองรับวิชาด้านอิสลาม เช่น วิชามารยาท อัลอิคลาสแบบอิสลาม ธุรกิจอิสลาม เป็นต้น

3. มาตรฐานคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

ตัวชี้วัดแนวทางการบริหารโรงเรียนกวดวิชาที่สอดคล้องกับวิถีอิสลามในด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน พบว่า ควรพิจารณาเรื่องคุณลักษณะที่ดี ทักษะและความสามารถในการสอนและการบูรณาการ การพัฒนาตนเอง การใช้สื่อ แหล่งการเรียนรู้ กิจกรรมที่หลากหลาย สอดคล้องกับบริบท การออกแบบวิชาที่น่าสนใจ การประเมินการสอน การคัดเลือกด้วยเกณฑ์ที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน การดักเตือนแนะนำผู้เรียน และการสอดแทรกมารยาทตามแนวทางอิสลาม ซึ่งเป็นไปตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบ พ.ศ. 2562 มาตรฐานที่ 3 คุณภาพการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นความรู้ความสามารถ ทักษะ การจัดการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผลของครู สอดคล้องกับหลักการอิสลามที่เน้นย้ำในเรื่องการดักเตือนกันและกัน อันเป็นหน้าที่ของมุสลิมที่มีต่อมุสลิมด้วยกัน (บันทึกโดยมุสลิม : 2162) และเป็นไปตามหลักสูตรและแนวคิดทางการศึกษาของท่านนบีมุฮัมมัด(ซ.ล.) ที่วางอยู่บนพื้นฐานของอัลกุรอานและสุนนะฮ์เป็นศาสตร์ทางโลกและทางธรรม (ยูทธานและนิเลาะ, 2558; อับดุลเลาะ และเกษตรชัย, 2564) สอดคล้องกับ มุหามัดรุษานี และอิบรอเฮ็ม(2552) ได้ให้แนวทางว่าควรใช้หลักสูตรบูรณาการระหว่างวิชาสามัญและศาสนาแทน สอดคล้องกับศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2563) ได้แนะนำเทคนิคพลิกสถานการณ์ธุรกิจการศึกษา ปรับตัวหลังวิกฤตโควิด-19 ว่าควรออกแบบกิจกรรมและสื่อการสอนให้แตกต่างหลากหลาย เหมาะสมตามพัฒนาการและความสนใจในแต่ละช่วงวัย อีกทั้งควรเสนอหลักสูตรที่ก้าวทันความต้องการของผู้เรียน เปิดสอนหลักสูตรที่อยู่ในกระแสและได้รับความนิยมต่อไป เพิ่มหลักสูตรใหม่ ๆ ที่เป็นที่ต้องการของตลาด นำหลักสูตรจากต่างประเทศมาปรับใช้ให้ดีขึ้น และสอดคล้องกับรัตติพร และปิยพงษ์ (2559) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารบุคลากรครูของโรงเรียน กวดวิชาในกรุงเทพมหานคร พบว่า การกำหนดค่าตอบแทนและสวัสดิการ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การคัดเลือกบุคลากร เช่นเดียวกับกับ ญันฎ์ (2559) ได้เสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี ซึ่งพบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการโดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การประยุกต์สื่อการเรียนการสอนให้เป็นมิตรกับผู้เรียนและการพัฒนาสภาพแวดล้อม วิถีธรรมชาติ วิถีไทยมุสลิม เช่นเดียวกับกรกฤษ และคณะ (2566) พบว่า ควรพัฒนา การจัดทำบัญชี ค่าตอบแทนของครู การคัดเลือกและสรรหาครู การเพิ่มช่องทางในการติดต่อ นอกจากนี้ สุภัญญา และวรลักษณ์ (2563) พบว่ามีวิธีการ

แก้ปัญหาคือการจัดกลุ่มศึกษาอิสลามแต่ละระดับให้กับครูผู้สอน การอบรมและการจัดสัมมนาใหญ่ ในช่วงปลายปีเพื่อร่วมกันหาทางออกและช่วยกันแก้ปัญหาทั้งระบบ ในขณะที่อับบาส และคณะ (2560) ให้แนวทางการปฏิบัติในการพัฒนาทุนมนุษย์ตามวิถีอิสลาม คือ การตัดเตือนซึ่งกันและกัน การสร้างความรัก การให้เกียรติและปฏิบัติต่อกัน ในขณะที่ ยุทธนา และคณะ (2564) พบว่า ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อช่วยพัฒนาผู้เรียนในด้านบุคลิกภาพให้สอดคล้องกับวิถีอิสลาม

จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า คุณภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน กวดวิชา ดำเนินกิจกรรมภายในห้องเรียนผ่านครูผู้สอน ผู้จัดการดูแลอย่างเต็มรูปแบบ ทำหน้าที่ส่งมอบความรู้ทางวิชาการและเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมตามหลักการอิสลาม การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวิถีอิสลามนั้นครอบคลุมบุคลิกภาพอันดีงาม มารยาท ทักษะ เทคนิคในการสอน ความสามารถในการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับความรู้ตามหลักอิสลาม หากครูผู้สอนเป็นผู้นับถือศาสนาอื่นจะต้องสามารถให้ความรู้ และปฏิบัติตนตามความเหมาะสมในขอบเขตของอิสลามได้ดี นอกจากนี้ครูผู้สอนควรมีจิตวิญญาณความเป็นครู ไม่แสวงผลประโยชน์จากผู้เรียน ต้องมีจรรยาบรรณ สอนตามชั่วโมงหรือหลักสูตรอย่างมีอาชีพ มีวินัย หรือนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อผลลัพธ์ที่ดีของผู้เรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับศาสตร์แห่งอิสลามนั้น ควรมีหลักสูตรวิชาเพิ่มเติมที่เป็นตัวเลือกให้แก่ผู้เรียนในวิชาที่เกี่ยวกับศาสตร์แห่งอิสลาม เช่น วิชาอิกลาส (มารยาท) วิชาการแต่งงานสำหรับคนหนุ่มสาว วิชาภาษาอาหรับ เป็นต้น หรืออาจเป็นสื่อการเรียนการสอน ตัวบทเรียนจากประเทศมาเลเซียหรือต่างประเทศที่เป็นตัวเนื้อหาที่บูรณาการแบบอิสลามมาแล้ว เช่น หนังสือเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อมอบโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียนต่อไป

4. แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนกวดวิชาที่สอดคล้องกับวิถีอิสลามในจังหวัดปัตตานี

การพัฒนาการบริหารโรงเรียนกวดวิชาที่สอดคล้องกับวิถีอิสลามในจังหวัดปัตตานี ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ผู้บริหาร และนักวิชาการพบว่ามี 7 แนวทาง คือ มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถควบคู่กับคุณธรรมมารยาทตามวิถีอิสลามให้ผู้เรียน อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติศาสนกิจแก่นักเรียนและครูผู้สอน จัดการประเมินครอบคลุมทุกด้านอย่างต่อเนื่องในแนวทางอิสลาม ใช้รูปแบบการเรียนการสอนบูรณาการกับวิถีอิสลามแบบสากล นำเสนอหลักสูตรบูรณาการอิสลามที่ทันสมัยและหลากหลาย ออกแบบสถานที่ห้องเรียนแห่งความสุข เคารพความหลากหลายและสร้างแรงบันดาลใจในบรรยากาศแห่งอิสลาม บริหารโรงเรียนอย่างมีอาชีพ

ภายใต้แนวคิดวิถีอิสลาม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธิรินทรา และนันทรัตน์ (2560) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องแนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพโรงเรียนเอกชนนอกระบบของโรงเรียนกวดวิชาใน อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการมี 10 ด้าน 1) ผู้สอนมีความรู้ สามารถจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาของตนเองและประพฤติตนเหมาะสมกับกับวิชาชีพ 2) การจัดการกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ 3) โรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดี กับชุมชนในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 4) ผู้สำเร็จการศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง 5) ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียน 6) ผู้บริหารเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ 7) ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ 8) โรงเรียนมีอาคาร ห้องเรียน สถานที่สำหรับการ ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อม เหมาะสมกับหลักสูตรและเพียงพอต่อการใช้ 9) โรงเรียนจัดบริการและ สวัสดิการทั่วถึงและเพียงพอ แก่ผู้เรียน 10) ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนเหมาะสมและใช้เป็น การชี้การดำเนินงานของโรงเรียนได้ นอกจากนี้ กมลวรรณ พันธุ์คำหริ และคณะ (2564) พบว่า ควรพัฒนาผู้เรียน พัฒนาสื่อเทคโนโลยี ระบบการบริหารจัดการที่มีมาตรฐาน และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ มูฮัมหมัดรุษานี และอิบราฮีม (2552) ที่ ได้ศึกษาแนวทางแก้ไขการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ควรเปลี่ยนแปลงระบบการเรียน การสอนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการระหว่างวิชาสามัญและศาสนาแทน ในขณะที่ ยุทธนา และนิเลาะ (2561) พบว่า ต้องมีการรายงานและประเมินผลอย่างเป็นระบบที่ชัดเจนและมีพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาตามวิถีชีวิตของมุสลิม เช่นเดียวกับ กฤติยา และคณะ (2563) พบว่า ได้ ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารวิชาการของโรงเรียนกวดวิชาตามแนวคิดการยกระดับขีดความสามารถใน การแข่งขันของประเทศไทยในเวทีโลก พบว่า กรอบแนวคิดในการบริหารวิชาการที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และ 3) การวัดและประเมินผล อย่างไรก็ตามในตัวชี้วัดด้านคุณภาพนักเรียน ตัวชี้วัดที่ 6 ผู้เรียนสามารถเลือกห้องเรียนที่ตอบโจทย์ ความต้องการตามบริบทในพื้นที่ พบว่าผู้ปกครองและนักวิชาการตั้งข้อสังเกตถึงความจำเป็นใน รูปแบบห้องเรียนแบบแยกเพศในโรงเรียนกวดวิชา โดยมีความกังวลเรื่องทักษะการใช้ชีวิตในสังคม และทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง อีกทั้งยังให้ข้อเสนอแนะถึงความสำคัญของความต้องการ ของผู้เรียนและผู้ปกครองท่ามกลางความหลากหลายของกลุ่มลูกค้า สอดคล้องกับผลวิจัยของ ทิฆัมพร สมพงษ์ และคณะ (2559) พบว่า จำเป็นต้องคำนึงถึงบริบทความหลากหลาย ความแตกต่าง ในสังคม ซึ่งผู้บริหารต้องมีความเข้าใจ และจัดการศึกษาในเชิงบูรณาการกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการยอมรับในความหลากหลายของอัตลักษณ์ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม และพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ในขณะที่ ยุทธนา และนิเลาะ (2561) เน้นย้ำถึงการให้ความสำคัญกับวิถีอิสลาม เช่น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสัมพันธ์กับการจัดทำหลักสูตรตามวิถีชีวิตของมุสลิมที่ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มอบความรู้ควบคู่คุณธรรมจริยธรรมตามความถนัดของผู้เรียนและบริบท

ของพื้นที่ พัฒนาระบบการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี สอดคล้องกับ มนุศักรดี และนิเลาะ (2553) พบว่าแนวทางการปลูกฝังจริยธรรมในอิสลาม ได้แก่ สร้างแบบอย่างที่ดี สร้างแรงจูงใจ ตักเตือน จัดกิจกรรมปลูกฝังจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอและ จัดสภาพแวดล้อมที่ดี เช่นเดียวกันกับ อานนท์ และคณะ (2558) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งพบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นและเหมาะสม กับศักยภาพความถนัดและความสนใจของผู้เรียนใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัย ประเมิน คุณภาพกำกับติดตาม การตรวจสอบ การวัดผลและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ระเบียบการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อีกทั้ง ยูสุรา (2565) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การบริหารตามหลักการบริหารจัดการที่ในอิสลาม ผู้บริหารควรนำหลักคำสอนของอิสลามมาใช้ในการบริหารงานทุกมิติ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ผลการวิจัยนี้มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ได้จริงในบริบท ของโรงเรียนเรียนกวดวิชาในจังหวัดปัตตานี ทั้งนี้เพราะตัวชี้วัดเหล่านี้นอกจากสามารถนำไปขยายต่อ เป็นโครงการหรือกิจกรรมแล้ว ยังสามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองที่ต้องการให้ลูก ๆ ของ พวกเขาได้เพิ่มพูนความรู้และพัฒนาบุคลิกภาพในสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์และวิถีชีวิต ของมุสลิมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- (1) งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะในจังหวัดปัตตานีเท่านั้น หากนำผลวิจัย ในจังหวัดอื่น ๆ ควรดูความเหมาะสมของบริบทและสอดคล้องของแต่ละพื้นที่
- (2) โรงเรียนกวดวิชาควรนำองค์ความรู้จากการวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ในการจัดการ เรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อเป็นโมเดลการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวิถีอิสลาม เนื่องจาก สถิติตัวชี้วัดการบริหารโรงเรียนกวดวิชาที่สอดคล้องกับวิถีอิสลามยังมีน้อยอยู่

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- (1) การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะในจังหวัดปัตตานีเท่านั้น จึงควรมี การศึกษาเพิ่มจากกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนกวดวิชาพร้อมทั้งสามจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อให้ได้ตัวชี้วัด แนวทางการบริหารโรงเรียนกวดวิชาที่สอดคล้องกับวิถีอิสลามในภาพรวม

(2) ควรทำวิจัยเพื่อให้ทราบผลการบริหารของโรงเรียนกวดวิชาตามแนวทางได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด และควรศึกษาแนวทางการบริหารเพื่อเพิ่มคุณภาพตามมาตรฐานโรงเรียนนอกระบบ พ.ศ. 2562

(3) งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาตัวชี้วัดแนวทางการบริหารโรงเรียนกวดวิชา ยังไม่มีการศึกษาผลของการนำไปใช้หรือประสิทธิผลของการนำไปใช้ จึงควรศึกษาถึงผลจากการนำตัวชี้วัดแนวทางการบริหารโรงเรียนกวดวิชาที่สอดคล้องกับวิถีอิสลามนี้ไปใช้ในโรงเรียนกวดวิชาด้วย

(4) ควรสำรวจและศึกษาบริบททางสังคมและสภาพโรงเรียนกวดวิชาในจังหวัดปัตตานีเพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนและส่งเสริมแนวทางการบริหารโรงเรียนกวดวิชาให้กับผู้บริหาร

(5) ควรเสนอแนะในการปรับปรุงไปสู่การทำกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนกวดวิชาและใช้ในการประเมินคุณภาพของโรงเรียนกวดวิชา เป็นแนวทางเชิงนโยบาย

Prince of Songkla University
Pattani Campus